

„Od sih dob bodem imela astre še raje, nego-li doslēj, ko nisem vedela še njihovega vzvišenega pomena,“ rekla je Angela in dejala utrgano cvetlico, da bi ne usahnula prehitro, v kozarec sveže vode.

* * *

Nastopila je mrzla zima. Žalostno je gledala Angela skozi okno, katero so pokrivala ledene cvetlice ter tiho vzdihnila: „Kaj naj prinesem zdaj svojej dobrej materi?“ — Tu ugleda vrtnarja hitečega v rastlinjak; naglo steče za njim. Vrtnar pa jej ni hotel odrezati nobene cvetlice; rekel je, da mora še nekaj tednov počakati, da se mali popki popolnoma razevetó. Tedaj pa jej bode vže poslal lepo povezan šopek, katerega naj postavi v sobi sredi mize. Dal jej je samo majhen zimzelen in lavorjevo vejico s temno rudečimi jagodami. S tem je tekla Angela po sneženem potu nazaj v gorko sobo.

„Cvetlic mi vrtnar ni mogel dati,“ dejala je črnooka deklica; „prinesla sem vam torej to-le! Pač mi ne bodete znali povedati o teh rastlinah nikakeršnega pomena, kaj nè, mati?“

„O dà, dà,“ smijala se je mati, sedeča na klopi pri peči, „zimzelen pomeni upanje, ki nas spremlja od rojstva pa do groba. — Lavor sè svojimi rudečimi jagodami pa ima globok pomén! Na nekaterih krajih zaljšajo cerkvene oltarje o Božiči z lavorjevimi vejicami, kar spomina pobožno ljudstvo na krvavo smrt in slavno zmago sina Božjega, našega odrešenika — Jezusa.“ —

Vsak letni čas ima svojo cvetlico lepega pomena; pomnite to, otroci!

F. G. Podkrimski.

= *Gruden*

Zlata knjiga.

V gozdu pod goro, v lepej božjej naravi, živela je ubožna žena z jedincem sinom.

Bila je vdova. Njenega moža, pridnega ogljarja, nestalo je h krati nekega dne, ko je v samotnem gozdu óglije žgal. Ljudjé so govorili, da so ga Vile odvele, ker je bil zeló lep, pa tudi zeló predrzen in srčan.

Žena mu je ostala v bornej kolibici z jedincem sinom povse zapuščena in sama. Vas Smiljevo je bila prilično daleč, pa so zaradi daljave tudi vaščani le redko kdaj prišli do uboge vdove.

Še takrat, ko je bil njen mož pri življenju, životarila je dosti ubožno, ker se pri ogljariji ni moglo mnogo zaslužiti. Ali zdaj je bilo njeno življenje še bédnejše. Živela se je samó ob tem, kar je po gozdu nabrala različnih zdravilnih rastlin in jih prav po ceni prodajala božjim ljudem. Velikim siromakom je zdravilne rastline, to se zna, dajala tudi zastonj, in zato so jo ljudje zeló spoštovali in ljubili. Kder ni bilo vže nobene pomoči, kder je ubogej živini ali ljudem sedela smrt vže za vratom, pomagala je s svojimi lekovitimi rastlinami prav gotovo kuma Katarina, kakor so jo ljudje sploh imenovali.

In tako je bila kuma Katarina tudi v svojej bédi vendar le povse srečna in zadovoljna. A največji njen ponos in užitek bil jej je sin jedinec, zali in živahni Ivan, prava slika svojega očeta.

Nù pa je tudi bil mali Ivan vrlo dober in poslušen deček. Bilo mu je komaj deset let, in vže je znal lepo pomagati zapuščenej materi. Nabiral je z njo lekovite rastline in jih nosil v vas, da bi jih prodal dobrim ljudem.

Takó ga je некоč ravno pred velikonočjo poslala mati v Smiljevo, da bi ondu prodal nekaj rastlin in za pridobljeni denar kupil moke in jajec, da bi tudi ona dva na tako lepe in vesele praznike imela rudečih piruhov in sladkih kolačev.

Ivan otide ves vesel na pot. Ali ko pride do razpotja sredi gozda, kder je stalo veliko sveto znamenje, leseni križ, ugleda pod njim ubožno deklico, ki je obupno sklepala nežni ročici ter britko vzdihovala in jokala.

— Čimu se jočeš? — vpraša jo Ivan.

— Oče mi je bolan — odgovori deklica — a nimam denarjev, da bi mu kupila zdravil.

— Temu je lahko — tolaži jo Ivan — samó mi povej, kje stanuje tvoj oče. Evo glej, jaz imam dosti lekovitih rastlin; pelji me k njemu, jaz mu pomagam.

Deklica ga popelje po stranskej poti in za dobre pol ure sta bila pred samotno kolibico, ki je bila še mnogo ubožnejša nego kolibica njegove matere. Deklica odprè vrata in mali Ivan stopi za njo v majhno sobo, v kateri je na golej slami ležal slab in ubožen starec z dolgo brado.

Ko sta otroka stopila v sobo, razvedrí se starčevo lice. Mali Ivan ga spodobno pozdravi in pové, zakaj je prišel k njemu.

— Hvala ti, sinček moj — odgovori mu starec — hvala ti, ker si tako dober. Ali za svojo bolezen bi jaz potreboval vse tvoje rastline, a kaj bi potem ti prodal in prinesel materi domóv?

Ivan takòj reče, da mu rad podari vse svoje zdravilne rastline; a mati se mu izvestno ne bode srdila, ako se tudi s praznima rokama vrne domóv.

Starec hvaležno sprejme ta dar, potem vstane iz postelje in reče Ivanu, da naj poklekne. Nato povzdigne obé roki in ga blagoslovi s svečanim glasom: — Bodi srečen, sin moj, zdaj in ves čas svojega življenja!

To rekši, stopi k starej podobi matere Božje, ki je visela ob steni, vzame šopek suhih cvetic z njenega okvirja, poda jih Ivanu in reče:

— Evo ti, sinček moj, plačila za tvojo dobroto. Vsako dobro delo mora se obdarovati. Kadar prideš domóv, udari s tem šopkom suhih cvetic ob tla tvoje sobice, in videl bodeš, kaj se zgodí. In zdaj pojdi z Bogom! Bog naj te blagoslovi!

Tudi ubožna deklica gre z Ivanom, da ga spremi. Spremila ga je do razpotja, kder zopet poklekne pred sveto znamenje, da se zahvali Bogu vsemogočnemu. A ko jo je Ivan nekaj časa opazoval, zazdelo se mu je h krati, kakor bi jo bolj in bolj obseval neki nebeški sjaj, a na ramah, zdelo se mu je, da ste jej vzrastli angeljski krili. In glej, zdajci povzdigne deklica obe roki ter vzletí v nebeške višine.

Mali Ivan je bil ves osupel, ali v tem trenutku zazvoni iz vasi „zdravo Marijo“; Ivan poklekne pred sveto znamenje na isto mesto, kder je malo poprej še klečala prečudna deklica ter začne moliti s tihim glasom:

— Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa, Jezus . . .

Solnce je vže zatonilo za visokimi gorami, ko je Ivan zvršil svojo molitevco in šel proti dómu. Ves pot je premišljeval o prečudnej deklici in vedno bolj se mu je zdelo, da ta deklica nihče drug ni, nego sam angelj božji iz nebes, oni starec pa izvestno kak ljubljeneec božji ali pa še morda Bog sam. A vender se vsega tega dobri Ivan ni ustrašil, nego pogumno je korakal dalje in veselo držal šopek suhih cvetic v desnej roki.

Ko naposled domov pride, začudi se mati temu, kar jej pripoveduje. Mati ga ni grajala niti z najmanjšo besedico, temveč pohvalila ga je, da je ubožcem storil kaj dobrega. Nu ko je vzela starčev šopek suhih cvetlic iz Ivanovih rok, zgodilo se je pravo čudo: vse uvele cvetice ozelenele in razcvetele so se h krati v njenej roki!

Srečna mati je bila zdaj dovolj prepričana, da je bil blagoslov božji nad Ivanom, zatorej mu takòj dovoli, da naredi, kar mu je bil starec rekel.

V siromašno kolibico je sijala zlata mesečina ter je vso sobico razsvetljevala z neko tajno in čarobno svetlobo. Ivan vzame šopek cvetlic ter udari ž njim ob tla hišne sobe prav na lahko, da bi se mu cvetje ne osulo. In glej čudež! Tla se odpró sama o sebi, in v globino peljejo krasne stopnice! Mali Ivan se takòj spusti v globino brez da bi se kaj bal; ko je bil vže na zadnjem stopnici, odpró se pred njim zlata vrata in on stopi v prekrasno dvorano, v katerej je sedel na sijajnem prestolu od samega dragega kamena óni isti starec, kateremu je bil Ivan podaril svoje zdravilne rastline.

Ivan, da-si zeló pogumen, se zdaj vender nekoliko strese od strahú, ko ugleda v ogromnej dvorani veličastnega starca in toliko blaga in bogastva, ki je ležalo okolo njega. Bilo je tú toliko zlata, biserov in drugih dragih kamenov, da se niti z besedo povedati ne more, kamo li opisati s peresom!

Veličastni starec je mirno sedel na svojem sijajnem prestolu, a pri njegovih nogah je klečala ona ista deklica z zlato knjigo v roci. Mali Ivan si ni upal dalje stopiti, nego stal je še vedno na pragu.

— Stopi bliže, sinek moj, in ne boj se mene! — reče mu starec prijazno.

Mali Ivan se opogumi in pristopi k stareu.

— Jaz sem ti dejal, da se vsako dobro delo mora obdarovati — reče starec.

— In za to te hočem tudi jaz lepo obdarovati, ali dar si moraš sam izbrati.

Starec zdaj obmolkne za nekaj časa a deklica pogleda malega Ivana z nežnim pogledom.

— Izberi si tedaj! — začne zopet starec. — Evo ti blaga in bogastva, evo ti zlata, biserov in dragega kamenja: od vsega si smeš vzeti, kar ti sree zaželi! Ali dobro pazi: Tudi ob največjem kupu zlata, biserov in dragega kamenja si lahko nesrečen in nezadovoljen, le mirna vest in čisto sree najdeti tudi v največjej bédí in siromaštvu obilo sreče in zadovoljnosti. Evo ti biserov in dragega kamenja, ki ti telo pripravijo v največjo radost in veselje na tem svetu, a evo ti zopet te zlate knjige, ki ti dušo zasladí s pravo srečo, veseljem in zadovoljnostjo! Izberi si torej!

Mali Ivan niti za čas ne pomišlja, nego naravnost reče:

— Prosim za zlato knjigo . . .

Dobremu stareu se zdaj še bolj razvedrí jasno lice, a deklica se ljubeznivo nasmehne in poda zlato knjigo malemu Ivanu.

In glej! v tem trenutku nestane starca, deklice, zlatà, biserov, dragega kamenja in cele dvorane . . .

Ko se naš Ivan drugega jutra zgodaj zbudi, zeló se začudi, da ni ležal v svojej posteljici, nego na golih tleh. Takòj se spómne vsega, kar je bil včeraj doživel in se še bolj začudi, ko je res videl pri sebi tudi šopek suhih cvetlic in

zlatu knjigo, katero je takòj začel prebirati. In glej čuda: v knjigi so bile naj-krasnejše pesence in pripovedke, ki mu so napajale dušo s srečo in blaženostjo.

* * *

Ako bodete pridni, otroci ljubi, pa tudi vam prinese „Vrtec“ po katero lepo pesenco in pripovedko iz te zlate knjige.

(Iz hrvaščine po A. Harambašiću prosto preložil Iv. T.)

Pravljice o morji.

(Piše M. Šašelj.)

1. Ribica, ki nosi srečo.

Mlad ribič sedel je v čolnici na morji in nastavljal svoje mreže ribicam, ki so veselo plavale po vodi. Dejal pa je mladeneč sam v sebi: „Oj, da bi pač ujel ono ribico, ki prinese človeku srečo, ribico, o katerej mi je pravil pokojni oče. O poznam jo, plavuti ima ozki in kakor z zlatom obrobljeni, a njen rep se blesti kot dijamanti. Kdor ujame to ribico, pravil mi je oče, priveže jo samó za vado v mrežo in kmalu ujame po več sto najlepših in najdražjih rib. Da bi imel to ribico, kako lahko bi potem obogatel in imel vsega obilo. Zidal bi si kraj morja krasno palačo in v njej bi živel brez vseh skrbij, kakor živi velika gospóda. Vse bi me pozdravljalo, vse bi se mi klanjalo. Na vsak moj migljej vzdignilo bi se mnogo rok, da izpolnijo mojo željo. Srečen in zadovoljen bi živel do konca svojega življenja.“

Takó je govoril ribič sam v sebi in gledal, kako so plesale ribice okolo njegove mreže in kako vesele so bile svoje prostosti.

Ali kaj gleda tako zamišljeno mladi ribič ravno sedaj pod vodo, kjer se vrté ribice? Kam se je zagledalo njegovo oko, kaj opazuje tako natanko? Oj dà, ribica je, plavuti ima ozki in z zlatom obrobljeni, a rep se jej blesti kakor dijamanti. „O, to ni druga, nego óna ribica, o katerej mi je pravil pokojni oče. O, da bi vsaj prišla v mrežo, da bi se vsaj hotela približati in takój bi jo imel, ž njo pa sreče obilo! O, pridi, pridi ribica, z zlatom obrobljena, z dijamanti okrožena, pridi, usmili se ubogega ribiča!“

Toda glej! ribica zbeži urno plavajoč od čolna, kakor bi se bila ustrašila ribiča in njegove mreže, ž njo pa splava tudi upanje mladega ribiča po vodi — —

Stoj, ribič mladi! ne veš li več, da ti je rajni oče pravil, da mora tisti, ki hoče ujeti sreče ribico, vsak dan moliti in se Bogu priporočiti? Si li ti storil danes to, si li storil včeraj? Kaj pogleduješ tako žalosten za ribico? Odplavala je, in ž njo odplavala je tudi tvoja sreča — — —

(Dalje sledi.)

